

*ДІДУХ В.В., магістр початкової освіти,
старший лаборант кафедри педагогіки та
методики початкової освіти,
ЧНУ імені Юрія Федьковича.
Науковий керівник: Федірчик Т.Д.,
доктор педагогічних наук,
професор кафедри педагогіки
та методики початкової освіти,
ЧНУ імені Юрія Федьковича*

ВЗАЄМОДІЯ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ НА ЗАСАДАХ ПЕДАГОГІКИ ПАРТНЕРСТВА

Сучасний світ швидкий та динамічний, що підносить для науковців та освітян ряд завдань, які полягають не в тому, щоб відкрити щось нове, а по-іншому поглянути на ряд проблем, знайти нові шляхи та альтернативи для їхнього розв'язку. Так із трансформацією сучасної освіти виникають нові засади на яких вона повинна ґрунтуватися. Відповідно до Концепції «Нова українська школа» (2016 р.), освітні заклади повинні працювати на засадах *«педагогіки партнерства»*. На думку вчених педагогіка партнерства базується на *повазі до особистості; доброзичливості і позитивному ставленні; довірі у відносинах; діалог – взаємодія – взаємоповага; розподіленому лідерстві* (проактивність, право вибору та відповідальність за нього, горизонтальність зв'язків); *соціальному партнерстві* (рівність сторін, добровільність взяття зобов'язань, обов'язковість виконання домовленостей) [1, с. 17].

Над проблемою взаємодії учасників освітнього процесу працювало багато науковців та педагогів, зокрема Ш. Амонашвілі, В. Сухомлинського (особливості гуманної педагогіки); В. Моргуна (педагогіка співпраці, психологія толерантності); Г. Татаринцевої (методологічні підходи до визначення поняття «партнерство»); Н. Шигонської (філософський, психологічний, соціологічний та педагогічний аспекти сутності взаємодії) та ін.

Однак, на сучасному етапі зазначена проблема потребує подальших досліджень на теоретичному та практичному рівнях.

На основі наукового аналізу варто визначити, що педагогіка партнерства заснована на певних ідеях, до яких відносяться:

- ідея навчання без примусу (Ш. Амонашвілі, В. Сухомлинський, С. Лисенкова, В. Шаталов) передбачає зміну примусу бажанням, що породжує успіх;

• ідея важкої мети (С. Лисенкова, В. Шаталов) полягає у тому, що перед усіма учнями ставиться складна мета, водночас учитель всіма засобами має налаштувати учнів на її досягнення, вселити в них упевненість у перемозі над труднощами;

• ідея опору (С. Ільїн, І. Іванов, С. Лисенкова, В. Шаталов) передбачає надання учням опорних знаків (символів, схем, таблиць, слів тощо) для забезпечення кращого розуміння, структурування, запам'ятовування матеріалу, а також для побудови відповіді;

• ідея вільного вибору (Ш. Амонашвілі, І. Волков, С. Лисенкова, В. Шаталов) мета даної ідеї полягає у наданні дитині свободи вибору у процесі навчання;

• ідея випередження (І. Волков, С. Лисенкова, Б. Нікітін, В. Шаталов) дозволяє включати у програму більш складний матеріал, об'єднувати його в блоки, починати заздалегідь вивчати складні теми, закладати перспективу вивчення теми наступного уроку;

• ідея великих блоків (І. Волков, І. Іванов, В. Шаталов, М. Щетинін) ґрунтується на тому, що у великому за обсягом блоці матеріалу краще встановити логічні зв'язки, виокремити головну думку, поставити та розв'язати проблему;

• ідея відповідної форми (І. Волков, С. Ільїн, В. Шаталов) полягає в тому, що урок за своєю формою має відповідати предмету, що вивчається;

• інтелектуальне поле класу (І. Волков, С. Лисенкова, В. Шаталов, М. Щетинін) передбачає створення загальних життєвих цілей та цінностей у класі, для розвитку здібностей та нахилів, творчості кожної дитини в діяльності [2, с. 23].

Основу педагогіки партнерства становить комунікація, взаємодія та співпраця між учасниками освітнього процесу (вчителі, учні, управлінці та батьки).

Метою освіти є *всесторонній розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності* [3].

Для досягнення вищезазначеної мети, педагогіка партнерства передбачає зміни стилю відносин між учасниками освітнього процесу, зокрема між вчителем та учнем, вчитель не керує здобувачем освіти, а стає його порадиником, надає йому свободу вибору.

Таким чином, основу педагогіки співробітництва становлять суб'єкт-суб'єктні стосунки, партнерське спілкування, взаємодія та

співпраця. Така співпраця повинна бути побудована на толерантній взаємодії в освітньому середовищі, безперечно така взаємодія є ефективною для навчально-виховного процесу, бо зберігає за педагогом функцію управління і надає школяру можливість діяти самостійно і творчо.

Проблема педагогіки партнерства є надзвичайно актуальною, потребує подальшого теоретичного вивчення і практичного втілення в умовах реалізації Концепції «Нова українська школа».

Список використаних джерел

1. Бібік Н.М. Нова українська школа: поради для вчителя. К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.
3. Левківський М.В., Пашенко Д.І. Історія педагогіки: підручник. К.: Центр учбової літератури, 2016. 380 с.
2. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 №2145-VIII. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T172145.html

*ЖУК Д.П., магістрант 1-го року підготовки,
спеціальність «Соціальна робота»,
Вінницький інститут Університету «Україна»*

ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ З НАРКОЗАЛЕЖНОЮ МОЛОДДЮ

В Україні проблема виховання дітей та молоді набуває особливої гостроти, оскільки наше підростаюче покоління формується в складних умовах економічних і політичних суперечностей, неврівноваженості соціальних процесів, криміногенності суспільства.

За оцінками експертів Європейського регіонального бюро Всесвітньої організації охорони здоров'я, Україна входить до тих країн Європи, у яких темпи вживання наркотичних речовин є найвищими, а пов'язані з цим наслідки найнебезпечнішими. Прогнозують різке погіршення наркотичної ситуації, що може охопити половину підлітків України. Наша держава має також найвищі темпи зростання ВІЛ-інфікованості в Європі.

Наукові дослідження, присвячені особливостям соціальної роботи з наркозалежною молоддю, стали предметом аналізу відомих учених, зокрема С.Б. Белогурова, П.Д. Шабанова, О.Ю. Штакельберга, А.М. Нагорної, В.В. Беспалько та ін. Перші відомості про використання наркотичних засобів у медицині сягають до VI ст. до н. е. Наркотики набули широкого розповсюдження із середини XIX ст.